СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 43. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 21-го лютого 1936. — VOL. XLIV. No. 43. Jersey City, N. J., Friday, February 21, 1936. THREE CENTS

КОНҐРЕС ЗА РОЗДІЛ ПЛЯНУ ТАВНСЕНДА

ВАШИНҐТОН. — Палата послів постановила розслідити, в який спосіб урядовці руху Тавнсенда збирають гроші та їх видають, та взагалі, як ведеться кампанія за пенсії на старі роки.

Внесок на розслід поставив конґресмен Бел з Мезуре. Дебата тревала півтора години. При голосуванню проти внеску заявилися лише чотири конґресмени. Їх головним арґументом було видавання грошей на безпотрібний розслід.

Підчас дебати на адресу д-ра Тавнсенда, автора пляну пенсії на старі літа, впали поважні закиди. Один конгресмен назвав його фальшивим суспільним лікарем.

Прихильники пляну Тавнсенда заявили, що вони витають розслід.

РОЗКРИВАЮТЬ ШАХРАЙСТВА ПРИ ТОРГОВЛІ АМУНІЦІЄЮ.

ВАШИНҐТОН. — Перед сенатським комітетом для розділу амуніції розкрито кілька дуже темних бизнесових трансакцій при торговлі воєнної амуніції.

В одній справі виявилося, що нюйорські агенти одної революційної групи в Бразилії купили від канадійського уряду узброєну лодку, при чому канадійський уряд дістав за неї 18,000 долярів, а бразилійські революціонери заплатили за неї $50,000. Ріжницю між ціною купна і ціною продажу агенти називали комісовим, а члени комітету назвали „ґрефтом".

В іншій справі виявилося, що воєнний департамент Злучених Держав від якогось часу продавав непотрібні йому машинові кріси, рушниці й іншу зброю тому, хто дав найкращу оферту. Показується, що в однім випадку він продав за $1,500 машинових і звичайних крісів, які коштували уряд $1,660,000. Свідки перед комітетом признали, що продані кріси можна було направити низькими коштами.

ЩЕ ОДИН КОРАБЕЛЬ У КЛОПОТІ.

НЮ ЙОРК. — Британський пасажирський корабель „Нова Скошія" по дорозі з Ню Йорку до Дівочих островів зіпсув собі через бурю корабельну шрубу та стратив силу керування. Він находився тоді 600 миль на схід від Ст. Оґостайн, Флорида, а коло 300 миль на полудне від Бермуди.

Він негайно вислав радіом депешу „Ес-О-Ес". Корабель „Істерн Принс", що був у дорозі до Ню Йорку та находився коло 100 миль від загроженого корабля, поспішив йому на поміч.

ЗНОВУ ЗАСУДЖУЮТЬ ГАВПТМАНА.

ТРЕНТОН. — Речинець 30 днів, даний Гавптманови нюджерським губернатором Гофменом, уже минув, а що Гавптман не предложив нових даних для якогось правного кроку в своїй обороні, суд знову визначив речинець на його страчення на електричнім кріслі. Має він згинути в тижні, що починається 30-го марта.

Самуель Лібовіц, адвокат, що останніми часами взявся за цю справу та бачився кілька разів з Гавптманом, відступив уже від справи, видно не наклонивши Гавптмана змінити своє становище та сказати своїх спільників.

НЕБУВАЛА ЛІКАРСЬКА ОПЕРАЦІЯ.

ЛОВЕЛ (Месечусетс). — На одній будові обірвалася будка на журавлі до піднимання тягарів та впала на сталевий сволок на висоті 50 стіп над землею, причавивши при тому праву руку робітника Джана МекКоя. Через дві години висів МекКой на висоті, поки не покликано лікаря. Д-р Л. Гилмор Лонґ заявив, що МекКоя не можна зняти, не відтявши йому руки. МекКой заявив: „Зробіть усе якслід, а я зійду по драбині самий".

Д-р Лонґ дав робітникові горівки й легкого опіюму. Потім обтяв мязи довкола плеча та казав подати собі звичайну пилу. Нею він перерізав кість. Потім він казав пожарникам зняти МекКоя та повезти амбулянсом до шпиталя. Робітник був притомний весь час. Сльози йшли йому з очей, але він не нарікав.

Стан МекКоя небезпечний. Лікарі бояться, що в нього проявиться запалення легенів або затроєння крови.

ДІСТАЄ НАГОРОДУ ЗА ПІЙМАННЯ БАТЬКА.

МАНІЛА (Филипини). — Авреліа Енкаляд дістала від уряду филипинських островів нагороду в сумі 250 долярів за її участь у пійманню небезпечного бандита, „капітана" Куласа Енкаляда, її власного батька.

„Капітан" був ґерштом бандитської шайки, що складалася з 64 людей та через 30 місяців ширила пострах у краю. „Панування" цеї шайки коштувало життя 30 людей.

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН

ПІДПРИЄМСТВО ЗДОБУВАННЯ ЗОЛОТА З ДУНАЮ.

В Празі створили підприємство з 14,000,000 чеських корон, щоб видобувати золото з піску Дунаю. Провід чищення золота перебрав один університетський професор.

ХТО ПЕРШИЙ ФОТОГРАФУВАВСЯ?

В Відні відкрили виставу „Фотографія на службі науки і техніки". Її організатори пробували вияснити, хто перший в Европі зробив собі фотографію, і не знайшли його: Зате американці знайшли таку особу. Є це Катерина Дрепер, що померла 10 грудня 1901, маючи 95 літ. Її фотографію зробив упреше її брат-професор, який у 1840 р. винайшов спосіб, як можна фотографувати. Тоді треба було довго насвітлювати платівку, щоб зняти відбитку обличчя. Фотографію Катерини Дрепер знайшли серед її посмертних паперів.

КІНЬ ЗПЕРЕД 30 МІЛІОНІВ ЛІТ.

До Музею Природничої Історії привезли з Півд. Америки звіра, подібного до коня, що жив перед 30 міліонами літ. Його відкрила експедиція музею в зимі 1933—34 року в Патаґонії у вульканічнім краті. Знавці здогадуються, що він згинув удушений газами, бо з ним знайшли ще 5 інших оказів. Цей оказ, що його привезли до Ню Йорку, є довгий 7 стіп, високий 4 стіп з половиною. Не належить до ніякої родини живучих звірят, а найбільше ще нагадує коня. Його передні копита розділені на 4 ратиці. Його називають скаротія, а походить з оліґоценської доби, отже після того, як уже вигинули дінозаври.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЖИТТЄПИСИ.

Совєтський уряд заанґажував 50 большевицьких письменників, щоб написали життєписи чільніших большевиків, не тільки політиків, але й письменників, артистів і т. п. а навіть т. зв. ударників. Усі життєписи появляться як збірна праця в одному томі і будуть неначе „готайським" альманахом сучасної Росії. Найцікавіше, що до редакційного комітету належить теж відомий гуморист Зощенко.

ЗАГРОЖЕНІ СЕЛЯНИ.

Дирекція Земельного Кредитового Т-ва у Львові оголосила на 28 м. м. ліцитацію дібр княгині Гелени Чарторийської, положених у Журавні, Підбережу, Оруським, Буядові, Володимирцях, Которинах, Мельничу і Монастирці. Заповіджена ліцитація викликала серед мешканців цих місцевостей великий рух, бо багато з них купили від кн. Чарторийської на парцеляції землю і вживають її, не дочекавшись списання контрактів. Інтересовані господарі рішили тепер на спільній нараді ніяк недопустити до ліцитації куплених ґрунтів.

СМЕРТЬ ЛЕТУНІВ У КАРПАТАХ.

У румунських Карпатах розбився румунський літак „Сарта", причому згинули два летуни. Припадкові очевидці оповідають, що літак зачепив об гірський верх і розпався на дві половини.

НОВИЙ ТВІР БОГДАНА ЛЕПКОГО.

Вийшли друком спогадиоповідання з наймолодших літ нашого славного письменника. Мистецькі картини споминів дуже симпатичні та зворушливі.

МЕТЕОРИТ ТВЕРДШИЙ НІЖ ДІЯМАНТ.

Біля озера Валенс на Угорщині знайдено метеорит. Це одноціла брила з маси, дотепер незнаної на землі. Відкриттям поцікавився геольоґічний інститут університету в Будапешті та виделеґував окрему комісію для досліджування метеориту. Комісія ствердила, що невідома маса, з якої складається метеорит, є куди твердша як діямант. Тепер ведуть розсліди над устійненням ґатунку маси, що творить метеорит.

ЧИ КІНЕЦЬ СІРНИКІВ?

Один німецький інжинір винайшов препарат, який заступає дотеперішні сірники. З легкопальних матеріялів уліпив він кульочки завбільшки 4 головок сірника, які на повітрю самі запалюються. По витягненні кульки з пуделка щипчиками, долученими до кожного пуделочка, кулька до 10 секунд запалюється і не гасне навіть на вітрі.

Німецькі круги зацікавилися тим винаходом, який є дешевший від сірників і — що найважніше для Німеччини — він заощадив би сотки тисяч кубіків дерева, яке Німеччина спроваджує з заграниці. Дерево стало тепер тим цінніше, що з нього в Німеччині виробляють вже синтетичний цукор і „ерзац" бензини.

Нові „сірники" появилися вже в продажі.

ЗА ЗНЕВАГУ ПАМЯТНИКА ПІЛСУДСЬКОГО.

Городський суд у Збаражі засудив на 8 місяців вязниці Семена Рудника з села Доброводи, що зневажив погруддя марш. Пілсудського і державний герб. Засуджений зголосив апеляцію.

УКРАЇНА В СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — На ту тему пишеться в передовиці черновецького „Часу" з 2. лютого між іншим ось що:

„Українську націю, що з тисячних причин утратила свою державність і не здобула ще її тривало, цікавить те, чи вдасться їй у самозахованій і самолюбній боротьбі всіх націй між собою за існування здобути й собі державну незалежність. І на це питання приходиться нам відповісти притакливо, маючи на увазі відносну силу націй між собою і ґеоґрафічне положення заселених українцями просторів і зріст української національної свідомости.

„Очі всього світу звернені тепер на події в краях, прибережних до Тихого океану. У тих просторах виринає нова світова імперія т. з. жовтої раси під проводом Японії, що виросла на великодержаву аж за наших часів і не запевнила собі ще й досі дальшого існовання. Стоміліонова японська нація рішилася за всяку ціну займити силоміць сусідні їй простори азійського суходолу".

Далі описується наступ на чотиристаміліснову китайську націю і боротьбу між Росією і Японією за китайські землі. А разом з тим і про евентуальну інтервенцію в тім конфлікті Англії й Злучених Держав. Кінчиться стаття ось так:

„Однаково, як вирішиться доля Далекого Сходу, ми знаємо що Совєтський Союз не витримає цеї боротьби з Японією за володіння Китаєм і розпадеться. На його звалищах збудується Українська Держава з історичної й ґеоґрафічної конечности".

КАРТИНА ЗІ „ВСПУЛЖИЦЯ".

ЛЬВІВ. — Згідно з виборчим компромісом з самбірської виборчої округи, себто з округи наскрізь української, вийшли послами до варшавського сойму українець Тершаківець і поляк Екерт. Про діяльність того останнього пише „Діло" таке:

„Посол Екерт уже кілька разів вороже виступив проти постулятів українських послів. Один раз він опонував проти назви „українець", кажучи, що не всі русини хочуть називати себе українцями. Другий раз виступив посол Екерт проти найсвятішого права нації на школу в рідній мові . . .", себто за українську мову для української дітвори в школі.

В СПРАВІ ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКОГО ЗБРАТАННЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Німецький міністер летунства ґенерал Вільгельм Ґерінґ поїхав на лови до Біловезької Пущі разом з польськими ґенералами. Був там один день і президент Польщі. Ніхто не дурить себе тим, що Ґерінґ приїхав тільки на забаву. Широко говорять про те, що з огляду на заключення союзу між Францією і Совєтами треба тісніше звязати Польщу з Німеччиною. Довести до цього — це місія Ґерінґа.

У Варшаві надіялися з приводу приїзду Ґерінґа демонстрацій з боку польських жидів, які протестували проти запрошування Ґерінґа до Польщі. А антисемітська преса пише, що вже крайня пора взятися в Польщі за переведення відокремлення польського життя від жидівського.

ЖИДИ В ПОЛЬЩІ ЗАСУМОВАНІ.

ВАРШАВА. — Жидівська телеграфічна агенція подає, що останні антисемітські розрухи дуже пригнобили жидів у Польщі. Вправді польський уряд взявся гостро карати тих, що спричинювали протижидівські розрухи, але це не зміняє протижидівського настрою широких кругів польського суспільства. І саме той обяв лякає жидів.

ПОЛЯКИ В ЕТІОПІЇ.

РИМ. — Між полоненими етіопцями були два білі чоловіки. Виявилося, що це поляки д-р Максим Беляв і Тадей Мединський, які служили по етіопській стороні як медики. Попавши в італійський полон, розповідають про етіопців як дикунів.

„ДЕНЬ МАТЕРИ" ПО „БУРЖУАЗНОМУ".

ХАРКІВ. — „День Жінки-Робітниці" святковано досі в Совєтах у такий спосіб, що роблено з нього політичну маніфестацію з політичними промовами. Населенню Харкова вже це надоїло. І, як доносить американський кореспондент, надоїло це певно й мешканцям інших міст. Тому не диво, що харківська молодь рішила святкувати „День Матери" дня 8. березня на „буржуазний" лад. Вже тепер приготовляють діти „секретно" дарунки для матерей.

124.2 МИЛІ НА ГОДИНУ ЗАЛІЗНИЦЕЮ.

БЕРЛІН. — Таку скорість осягнув особовий поїзд, що їздить між Берліном і Ґамбурґом.

ВЯЗНИЦЯ У ВАТИКАНІ.

ВАТИКАН МІСТО. — За нарушення порядку в Ватикані буде можна тепер попасти до ватиканської тюрми, якою заряджуватиме Швайцарська Ґвардія, що повнить сторожу у Ватикані. Тюрма має всі модерні уліпшення. Буде можна вязням проходжуватися навіть у доцевий день.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН

Нема між великими людьми Америки чоловіка, що дорівнював би загальним признанням Джорджеві Вашинґтонові. Навіть далеко від нього ближчий до нових часів Абрагам Лінколн не тішиться таким загальним поважанням, як Джордж Вашингтон. Довга низка стейтів, у котрих уродини Лінколна не святкують, є немовби публичним доказом, що всі 48 стейтів Америки не зіллялися ще в одну одноцілу одностайну країну, тоді як святкування уродин Джорджа Вашинґтона в кождім стейті північно-американського союзу є доказом загального признання для Юрія Вашингтона.

Підчас свята уродин Джорджа Вашингтона говорять про нього звичайно як про „батька цього краю". Цим бесідники підсувають, що Джордж Вашинґтон створив незалежну Америку. Чи взагалі можна дивитись на історію народів як твір великих одиниць, це ще невирішена справа. Найкраща в світі англійська ґазета сказала недавно з приводу уступлення з уряду Масарика, що найбільша людина не може створити держави народові, якщо її не створить самий народ.

Історія повстання самостійної Америки виказує, що справа самостійности американських кольоній від Анґлії не була така велика, як могло би нам видаватись нині, коли ми дивимося на події новими очима. Звязок кольоній з матернім краєм був дуже слабий. Одиноким засобом до зносин були повільні вітрильні кораблі, а нині всі признають, що цими способами тяжко удержати політичну єдність. Отже й прихильники самостійности американських кольоній мали тут лекше завдання, якби вони мали наприклад нині.

Одначе, з другого боку, звязок поодиноких кольоній між собою був теж дуже слабий. Хоч кольоністи відчували, що вони не повинні бути залежні від Анґлії, вони не мали ще виробленого почуття, що повинні становити разом одну політичну цілість. Показалося це тоді, як горстка ідеалістів незалежности пішла до війни за повну політичну незалежність від матернього краю. Народ не піддержав цеї війни так, як би можна було сподіватися з його горячих антианґлійських балачок, заяв і промов. На вожда цього руху, ґенерала Вашинґтона, посипалися були критики, заслужені й незаслужені, напади, зневаги, наклепи й паплюження.

Коли Вашинґтон видержав на цьому становищі, не зважаючи на ці перешкоди з боку тих, що йому повинні були помагати, та здобув всетаки політичну свободу, себто основи для політичної самоуправи великого народу (в тих часах річ іще дуже рідку), то цим він мимоходом став постаттю, що загріває людей до боротьби в імя своїх ідеалів. Коли український поет Шевченко молився за післання Україні Джорджа Вашинґтона, то цим він засвідчив, що Джордж Вашинґтон є не тільки власністю американців, але власністю всього людства, власністю всіх народів, що борються проти переважаючих сил за здійснення ідеалів свободи.

О Сновида.

ДУМКИ ЗПРИВОДУ ОДНОГО ПОХОРОНУ

REFLECTIONS SUR LA VIOLENCE, (думки про насильство) — так називається нашумілий свого часу твір Сореля, на якім вчилися — Ленін і Мусоліні...

А прийшов мені в голову з нагоди похорону короля Джорджа, а властиво не з нагоди самого похорону, а з факту, що за труною монарха, короля і цісаря Індії — разом з королями, князями і аристократією ішов маршал Тугачевський, делеґат крівавого тирана СССР. — Сталіна, голови партії большевиків, яка післала на смерть кузина короля Джорджа — цісаря Миколу II.

Тугачевський — бувший ґвардійський поручник. Їдучи на фронт, він сказав, що або впаде, або верне трицятьлітнім ґенералом. хутко попадає в полон німецький, де перебуває між іншим з одним французьким журналістом, якому імя Фервак. Цьому останньому звіряється з своїх думок: „Жиди? Цеж вони запровадили в світ християнство. Одне це вистарчило би, щоб оправдати ненависть до них... Вони соціялісти? Алеж соціялізм це теж походить від християнства... Нам потрібно щось інше: **нам треба деспота, правдивого варвара, орієнтала"...**

Потім — по пятьох невдачних спробах — втікає з полону і застає Росію в вогні револющії. Прилучається до „варвара і деспота" Леніна, завзято боронить його, відкриває зраду в армії і тим здобуває прихильність, спершу не дуже довірливих до цього бувшого дворянина, большевиків; здушує в потоках крови повстання матросів в Кронштаді, тримає під тяжкою лабою Україну і в 1920 р. заганяється під саму Варшаву, яку ратує — Сталін, що з оглядів політичних — жене всі сили під Львів і тим уможливлює відсіч польської столиці.

Тугачевський, а разом з ним Брусілов і многі многі інші офіцери царя — пішли служити большевикам і служили вірно, і то в той час, коли не хотіли служити Керенському... Таксамо многі, а потім всі королівські офіцери Віктора Емануїла — пішли служити з захопленням Мусолінієві. Ті-самі, які погорджували ліберальною Італією і давали себе — зараз по війні — безкарно ображати червоній юрбі... Таксамо як стара цісарсько-німецька армія, яка дулася на Ваймарську републику, — пішла охоче під команду бувшого фельдфебля-Адольфа Гітлера.

Не є я прихильником варварів і деспотів, а тим менше — дикого большевицького режіму. Але, як і два інші приклади, що навів тут, показують, що многі енерґійні, здібні, амбітні люди в армії дадуть себе зєднати всякому режімові, **аби лиш на його чолі стояла якась індивідуальність,** яка твердоб знала, чого хоче; яка уперто — нераз через кров і трупи — ішлаб до мети, яка розумілаб значіння збройної сили в цементуванні нової влади і зміцненні держави...

Я скажу навіть більше: не тільки спосібні одиниці, **але й маса за такими індивідуальностями радо йде,** очевино, коли ті індивідуальности не обдурять її так подло і нахабно, як напр. большевики.

А згадав я те все на те, щоб кинути маленьке світло на наше минуле і наші невдачі... Де були в нас ті індивідуальности? Винниченки, які доводили, що нам — демократам — не треба армії, що вірили, що ми здобудемо свободу — гарними фразами? Грушевські, які поперед усього стреміли до згоди між „братніми народами"? Скоропадські, які не позбулися мрій про єдину і неділиму? Де були наші „деспоти", в яких пристрасно вірилосяб, яким хотілосяб коритися, якіб фасцинували масу? Можна так і сяк думати про Петлюру і, безперечно — на тлі свого окруження — це була особистість ідеалістично настроена. Але, чи був він Мусолінієм, або Гітлером? Чи мав щось з їх незмордованої волі? З їх непримиримости? З їх почуття свого покликання? З їх волі самому, проти нездалої, розбазіканої демократії, творити щось?

Напевно ні... І сим, я гадаю, пояснюються наші невдачі. В героїчні часи історії — маса мусить в провіднику відчувати волю ломити всі перепони, нищити, **застосовувати силу.** До таких маси мають довіря. До інших ні...

Ось які думки прийшли мені в голову з нагоди про похорон короля Джорда. А колиб так в 1917 р. замісць Грушевських і Винниченків, буз знайшовся в Києві полтавський Мусоліні чи катеринославський Гітлер, хто знає чи висланці України не машерували би на похороні Джорджа, як достойні гості до Вестмінстерського Абаттва замісць писати унижені листи до Сталіна. Або—петиції до Ліґи Націй...!

Старий Сорель знав, що є правдивою спружиною історії!

Б. В.

ХЛІБ АБО СВОБОДА

„І озвався Ісус до нього, кажучи: Писано, що не самим хлібом житиме чоловік, а кожним словом Божим". (Євангеліє від Луки, гл. 4).

В диткаторських режімах проблємам хліба і свободи вирішується вже від найдавнішого часу однаково: або те або інше. Власне, вибору для народу нема, бо справу рішає сам диктатор: собі він бере безмежну владу, а народові обіцює хліб (матеріяльні достатки, землю, багатство). Уже в стариннім Римі імператори після Цезара старалися задовольнити жаґу народніх мас до "panem et circenses" (хліб і циркові гри), щоб ще міцвіше тримати політичну владу в своїх руках.

І. диктатори нових часів добре розуміли й розуміють, що обіцянками матеріяльного добробуту можна вбити в народі смак до політичної свободи й активности. Наполеон перший всі свої воєнні походи вів не тільки задля самої „слави", але головно для здобуття нових матеріяльних засобів своїй державі. Само собою від цих грабіжницьких походів дещо перепадало й воякам і взагалі французькому народові. З історії відомі відозви Наполеона до жовнірів; у своїх покликах до Французів він яскравими барвами описував багатство чужих країв і питався своїх жовнірів: „Невже ви не схочете тими багатствами заволодіти?" Наполеон, як перший консуль французької републики, а від 1804 р. як імператор зовсім не хотів нищити соціяльно-економічних здобутків великої революції, він намагався головно зосередити владу політичну в своїх руках.

Візьмемо приклад з Німеччини. „Залізний канцлєр" Бісмарк для зміцнення абсолютизму в Прусії пробував свого часу (1862—64 р.р.) використати німецький робітничий рух для боротьби з ліберальною буржуазією. З цією метою Бісмакр вступив був у переговори з відомим соціялістичним діячем Ф. Лясалем, бо був того погляду, що суспільно-господарські уступки для пролетаріяту, коштом капіталістів, збільшать в робітництві прихильність до монархії, якаб виступила, як посередниця і найвища судова інстанція між працею і капіталом. Переговори Лясаля з Бісмарком розбилися, бо Лясаль домагався загального виборчого права в Прусії, а Бісмарк був проти цього. Всеж пізніше Бісмарк, для боротьби з соціялістами, завів широке соціяльне законодавство в Німеччині, що було довго на першім місці в Европі: давши народові „хліб", Бісмарк міг охоронити абсолютну монархію перед революцією аж до 1918 року.

І сучасні диктатори вміють грати на „хлібній струні" проти політичної свободи. В Росії Ленін потягнув за собою несвідомі маси кличами хліба й землі. Італійський диктатор Мусоліні хвалився 1924 року, що при його подорожі по Італії всі просили у нього хліба, але ніхто не згадував про свободу.

В совєтській пресі і в промовах комуністичних вождів свобода, демократія та інші гарні кличі пишуться й говоряться лише для „зовнішнього вжитку". Сталін рішучо усунув навіть так званий демократизм в середині комуністичної партії. Перемогла рівність усіх громадян СССР у однаковім рабстві перед всесильним диктатором. Сталін і його помічники заповідають навіть більше загострення своєї диктатури, бо, мовляв, „ворог ще не добитий". Але замісць свободи вони манять голодних і напівголодних маревом „хліба" — матеріяльного добробуту, що має прийти.

А якою рабською вдячністю відгонить від тих „щасливців", що дістали дрібку, яка впала з панського столу! В початку січня 1936 р. в Москві відбувся всесоюзний зїзд трактористів і машиністів сільського господарства. Який там віяв вітер, видно з промов учасників. Напр., тракторист Мамед (татарин) з Азейбарджану казав:

„Я сирота, бувший маймит-пастух, нічого не мав. Після мого вступу в колгосп я сів на трактор і чесною працею вибудував собі цеглову хату з двома кімнатами, купив буйволицю і буйвола, ґрамофон, машину до шиття, радіо, двоє ліжок і біцикль" („Соц. Земледелие", 6. січня).

Другий тракторист Кобелев з Московщини оповідав на тім самім зїзді:

„Що я мав раніше? Раніше я мав стару свиту і личаки. Був пастухом 6 років. А тепер мене знає область, приймав мене секретар обласного комітету компартії т. Рябінін. Я купив собі корову, троє овець, свиню яка опоросилася без мене, як я поїхав у Москву, і має 15 поросят". („Соц. Земледелие", 3. січня).

Так, вони **не просять** свободи. Виховане Сталіном покоління мріє про хліб, про власне радіо, буйволів та про велике число поросят. Розрахунок диктаторів правильний: нехай собі піддані захоплюються ґрамофонами і власними коровами з ласки невсипущої влади: будуть менше думати про політичні справи. Не диво, що з цих обставинах усякі комуністичні зїзди непереможно нудні, бо починаються й кінчаються криками „гурра" на честь диктатора. Не ліпше стоїть справа з політичною дискусією і в інших диктаторських країнах. „Де нема святої волі, не буде там добра ніколи", писав Шевченка. Бо справді, людина живе не самим тільки хлібом.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Найставн, Па. — В звіті з коляди дітей має бути, що вислано до Обєднання $20 з призначенням по $10 на політичних вязнів і Український Шпиталь у Львові.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

6

В наш город стріляє. Але Павло ніби й не до нього. Леґінь уліз до хати, реве, смикається до Павла, ніби ненароком пхнув на нього дівчину. Павло терпів, терпів і раптом — брязь леґіня в пику.

Удар був меткий і щирий, леґінь поточився й клякнув додолу. Навіть скрикнути не встиг. За нього хтось на цілу губу ревнув: ґвалт! Цокани розбиваються!

Захвилювався натовп. Манівчуки ввігналися до хати, за ними гурт леґінів. Повінню хлинули й наші леґіні.

Павло відступив набік, зціпив пястуки, випнув груди: — Ану, кому життя обридло! Підступай! — Лютий, увесь тремтить, обличчя — жар. Всі леґіні самі від себе на два табори розсипалися. Ми не чекали нападу. Раз, раз! Репіт, брязкіт битого посуду та вікон. Оджоги, коцюби, макогони — все пішло в хід. Згасло світло. Хтось вже через вікно вилетів і там на ціле село репетує.

Хатній бій йшов непомітно, та хтось заревів, ніби його душили. Блиснуло знов світло й усі побачили старого Манівчука в обіймах Павла. Міцні були ці обійми. Так уміють лише медведі обніймати. Від них усі кісточки старого тріщали.

— Так це тобі за батька. Раз! Раз! Раз! по черепі.

В ту мить десь взялася Марійка. Вона ніби десь плигнула згори й хапнула Павла за руку.

— Павле! — скрикнула перелякано. Будь добрим!...

Це випало зненацька, мило, тепло, і рука Павла віідразу заклякла. Коротеньку мить подивилися одно одному в очі. Безодня жалю, люті й любови злилися в тих поглядах. Скривлене від люті Павлове обличчя відразу, ніби освітив сонцем, прояснилося. Він підняв на руки старого свого ворога, — гей, розступіться! — підніс до ліжка й бухнув його в подушки.

Після, швидкими різкими кроками, розбивши ворохобний натовп, Павло вийшов надвір.

Бій ущух відразу. Всім стало ніяково. Ми вийшли за Павлом. Він стояв за рогом хати й витерав чоло.

— Біжи, Дми, по мого кожуха. Підемо, браття, домів. Хай їм чорт.

Голос змінився. Тихий, лагідний. Пішов по кожух, довго його шукав, а найшовши, ми відразу відійшли.

4.

Йшли зовсім мовчки. Почувалися безпечними. Ніхто за нами не йшов, ніхто нічим не погрожував. Після нагнав нас Тулайдан.

— Піду з вами, — каже він.

— Можеш — відповів Юра.

— От вони всі тепер здивовані, — почав було Тулайдан, та ніхто з нас не мав бажання розпочинати про це. Тулайдан замовк.

Ніч тиха, місячна, зоряна. Впала сильна роса й чути приморозок. Спочатку йшли дорогою, після звернули вліво й подалися вверх, плаєм на половину Григорівку.

— Ти, що робив, Гнате, — порушив тишу Павло.

— Таа, знаєш... — і Гнат махнув рукою. Все до того адвоката... по дорозі й на весілля зайшов.

— А адвоката нащо потребуєш? Судишся? — майже суворо допитував Павло.

— Та все з тим Розенкранцом. Хто його знає, що з того буде.

— Що, вигнав вас з хати? Як то те все до чорта сталося? — запитав Юра.

— Все неньо. Ходили ходили до нього, часом випивши, приїдуть, хвалять Йойну. Та раз приходять і хваляться. Так і так. Йойна домагається нашого ґрунту. Як то, схопився я. Та хто його знає. Я в нього, кажуть, однієї зими на мєтрак малаю позичив. Обіцяв, що за місяць поверну. Минув місяць, бик пропав. Треба було другого купити. Пане Йойно, підождіть ще пів року. Зароблю в бутині, віддам. Ну, чому не підождати. Все одно відсотки ростуть. За пів року старий наш не зміг відсотків заплатити. Знову до Йойни, знов просить. А за два роки Йойна нарахував, що і ґрунт, і хата пішли до нього. Я вже тут сам узявся за діло. Мене дивує, як воно так сталося.

— Ну й судився з ним? — питає Павло.

— Судився. Чорт би такі суди забрав. Жид на жидові сидить і жидом поганяє. Попробуй з таким судом звяжися. Судився. Два рази ставали. На адвоката останнє стягнули й усе марно. Тепер зима надходить і з хати виганяє. От воно як.

Йшли поволі під гору. Вийшли на полонину. Тиша, шумить ліс і потоки. Місяць великий, великий і тяжкий, повний. Світло його мідяне якесь. Гори олиті ним і стоять непорушно камяні велитні. Пройшли полонину, зійшли дещо плаєм у низ і вийшли на скелю Климпуш.

Звідсіль видно Близницю, Драгабрав. На північ велично здіймаються Синяк, Довга, Хомяк. В низи сріблиться в місячнім сяйві річка Лазещина, видно стріхи хат. Чотири довгі тіни підійшли на край скелі, і зупинилися. Всім хотілося полюбуватися цією тишою, величністю — простором. Повітря чисте, пахуче. Груди високо підіймаються й утягають смоляні запахи. Колиб крила, зірвавсяб звидси й полетів би до зір. Колись тут камінь на залізницю добували, рвали його динамітом і скочували вдолину. А тепер прірва метрів двісті глибока лишилася. А далі ліс, ліс і ліс. Смереки, як свічі. Кожний куцак горить і кожна гілочка тон виводить.

Юра перший перебив тишу. — Гарний, каже, наш край.

— Гарний та дурний, флеґматично додає Павло й спльовує.

— То найкраще, кажу, колиб кожний починав від себе.

Павла зірвало. — Брешеш, брате! Не туди стріляєш. Те, що чоловік дещо ґульне, дещо розправить кости, — дурне. Не станеш сидіти на запічку й, як стара баба, стогнати. Молодість є молодість й кінець.

І Павло почав розводити своє. Про мадярів, жидів. Ненавидів їх. Завжди, коли впадав у поважний настрій, одразу про це зачинав. Говорив пристрасно, розмахував руками.

— Пора, казав він, правду перед очі поставити. Другі нас живцем проковтнуть. Прошу тебе — Розенкранц. Що є тут Розенкранц? Чорти його знають, звідки присунувся сюди, розставив свою павутину й смокче нашу кровавицю. А скільки тих Розенкранців налізло до нас. Ґлянь на Ясіню. Вдолині, при дорозі, самий тобі Розенкранц. А наш гуцул, Бог зна, куди заліз під небо й сидить, як воша голодна.

— Нічого, махнув чомусь рукою Гнат. Колись і на нашій вулиці буде свято. Отоді ми й покажемо, хто ми й що ми. Кажуть он війна буде. Ех, колиб війна. Брязну все в землю й на війну.

— На яку війну! За кого підеш дертися? Ми русини, а там за горою такі самі живуть. Такіж дурні й такіж обдерті.

— Це вже, вмішався я, вуйко Штефан тобі наговорили.

Павло глянув на мене таким поглядом, що я заціпив губу.

— А що тобі до того, хто наговорив. Ти но мені ані мур, ні, то дістанеш і кінець.

— Ти коли відходиш, Юро? — питає Тулайдан.

— Ще тиждень, погуляю й доста.

— До гонведів?

— Та ніби. Все одно куди.

— Ну, але скоро досвіток. До дому! — каже Павло. Нині він нами командував і ніхто не думав перечити. Встали й пішли. Тільки постільці по сирій землі шелепають та сухі гілки потріскують.

Коли вилізли на наш ґрунь, місяць зовсім сповз і от-от упреться в Близницю. Співали півні. Наша хата, хліви, обороги, ціла та деревяна сіра садиба, облита сяйвом місяця, погрузла в глибокий сон.

Юра пошкрабався до хати, а ми з Павлом лишилися на оборозі. Тулайдана лишили в низу на дорозі й він подався до Ясіня. Миж полягали, дещо поприкривалися сіном і старими кожухами й лежимо. Лежу горілиць. Місяць просто в очі бє, не спиться. Думи лізуть, у голові шумить, соваюся. По часі чую, що й Павло не спить, з боку на бік перекочується й потиху лається. Полежали з пів години і чую:

— Дмитре?...

— Що хочеш? — відзиваюся.

— Не спиш?

— Не спиться, кажу. Думаю ввесь час про те весілля. Невже вона тобі того?...

— І я думаю про те, перебиває Павло. І тут оповів випадок у коршмі. — Хотілося мені, брате, отак світ розбити. Отак би згрібнув і розчавив.

Повернувся, підпер голову ліктями. Хвилину помовчав і поча знов: — Знаєш, Дмитре... Може тобі сміх. Смійся. Все одно. — Голос його злагоднів. Вона, знаєш, так подивилася, так тобі подивилася. Лежу, знаєш,, і бачу. Он вони ті очі.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НЕ ПРОПАДАЄ.

Саме вийшла друком книжка американського журналіста Неглія Фарсона, під наголовком The Way of a Transgressor.

Передостанній уступ цеї цікавої книжки з життя любителя пригод має наголовок „З Єгипту в Польщу". Він оповідає про пригоди Неглія Фарсона в Польщі підчас пацифікації.

Видно, кепське щастя, яке держалося поляків з їх „пацифікацією" західньої України, їх далі не покидає. Як опир виринає перед убивником, щоби мститися на злодію.

ДВА ТИПИ ҐАЗЕТЯРІВ.

Як читачі певно собі пригадають, Неглі Фарсон це той американський газетяр, що скористав з запросин польського уряду підчас пацифікації, щоб приїхати в Польщу й на свої очі побачити, що донесення про пацифікацію неправдиві.

Почувши про ці запросини, Фарсон негайно заявив польським представникам готовість їхати, щоби бачити на власні очі.

Він поїхав, бачив на власні очі, ствердив, що донесення про пацифікацію правдиві, бачив ранених, дізнався, за що вбито в Гаях Тютка, і все те подав до газет.

Це був так званий „скуп". Бо в Польщі в той час був представник одної великої лондонської газети, який написав, що він нічого не бачив.

ДОРОГИ ДО ВІДКРИТТЯ ПРАВДИ.

Як він це зробив? Про це Фарсон розказує кілька замітних подробиць.

Наперед Фарсон зголошується до польської амбасади в Берліні по дозвіл. Поляки супроти нього дуже чемні. Звичайний газетяр був би певно захоплений поляками. Звичайна людина мякне від підхлібної чемности. Фарсон каже: Вони були для мене зачемні. Значиться, якраз чемність насторожила його до поляків.

Кажуть йому в польській амбасаді в Берліні зголоситися до львівського воєводи зараз по приїзді до Львова. Кожний газетяр знає, що йому ждати від такої візити. Дадуть йому гарно зїсти, напитися, а потім повезуть його подивитися на село, в якому не було пацифікації, або повезуть хочби в пацифіковане село, але пацифікованих не покажуть. Звичайний газетяр скористав би, щоб напитися, наїстися, решта була би йому байдужа. Фарсон поїхав до Львова так, що приїхав раненько. Пішов відразу до воєводи, застав його ще в ліжку, отже лишив йому візитівку, а самий пішов дивитися на пацифікацію без воєводського обіду, без воєводського вина, але й без воєводської асисти.

Чув за люту пацифікацію в Гаях. Хотів бачити Гаї. Але якби був поїхав до Гаїв, його зараз здержала би поліція. Отже Фарсон кличе таксівку, і каже себе везти в зовсім противний бік. По дорозі користає з задержання таксівки й завертає в Гаї пішки.

Він знає, що міг дістати „поміч" від уряду або поліції. Звичайний газетяр, наприклад представник великого лондонського щоденника, був би скористав з такої помочі. І Фарсон знає, що як українець побачить при ньому поліційного драба, то не буде отверто говорити. Отже він чвалає зимою снігом, самий, пішки. Американець зо слабим знанням російської мови, в чужім краю.

Так шукає правди газетяр, що хоче дати своїм читачам пізнати правду. Неважні власні вигоди, небезпеки; важна правда.

„В ІМЕНЮ ПРАВА"...

Завершенням його пригоди в Галичині був арешт.

Задержала його поліція, допитувалася його, що він записує в своїй нотатці. „Покажіть нам, що ви там написали, а ми вас пустимо", — кажуть йому.

„Не покажу!"

„Ми візьмемо силою!"

„Можете взяти!" каже Фарсон, і ще сильніше защіпає плащ.

Сидить цілу ніч на поліційній стації у Львові. Показують йому на стінах фотографії домів, розбитих бомбами. Кажуть, що це діло української військової організації.

Випускають на волю. На вулиці вже продають польські газети: **Нова провокація: Американський журналіст — Неглі Фарсон.**

Вечором їсть вечерю в панськім готелю, а коло нього запиваються офіцири польської армії, що того самого дня переводили пацифікацію, що катували населення, в Гаях...

Чи не варта? Чи дивно, ще є люди, що шукають пригод?

ЛЮДИ, ЩО РОЗУМІЮТЬСЯ НА РІЧИ.

Якби Неглі Фарсон „розумівся на річи", як це звичайно називають люди, які покланяються засаді, що „покірне теля дві корові ссе", він міг би теж сидіти з польськими официрами, що вернулися з Гаїв, їсти на їх кошт, пити їх вино. Ще може й польських дівок йому доставилиб...

Якби так Неглі Фарсон розумівся на річи...

На річи, наприклад, розуміються ті газетярі, що їздять до совєтської Росії, до Італії, Німеччини, чи до якого іншого краю, де газетяреві не вільно свобідно розслідживати умовини в краю, віддаються в опіку уряду, живуть гарно в гонорах і вигодах, а потім пишуть те, що їм даний уряд до писання подає. Такі газетярі потім пишуть, що гнет може де є, але не в краю, який вони відвідували.

Мають від уряду гонори й вигоди, а від своєї газети платню. Словом, ссуть дві корови.

Тільки, що про них ніхто книжок не пише, а як вони самі напишуть, то всі знають, що це теля, що дві корови ссало, бо було лагідне, себто відваги не мало.

НЕ РОЗУМІЄТЬСЯ НА РІЧИ.

Що Неглі Фарсон не з тих лагідних телят, це справа зовсім ясна. Вдачею це людина, що не любить сидіти на двох стільцях. Він не з тих, що буде викручуватися від тяжкого обовязку. Він любить тяжкий обовязок, хоч за це не говорить. Він любить тяжку роботу, але на це не скаржиться. Він любить її для трудностів, а не для мученицької корони. Небезпека не розбуджує в ньому гістерії, але засталює його. Він її любить і правиться на ній, як кінь на вівсі. Він не дивиться за те, щоб усе робити законним способом; перед законом він поклонів не бе, як це видно з заголовку його книжки.

Можна бути проти його політики, але тяжко бути проти нього за політику, бо читач чує, що в автора характер важніший, ніж його політика.

Можна не годитися з його господарськими порадами, але всякий хотів би назвати його своїм приятелем. Його книжка додає людині охоти до життя, бо додає їй відваги, показуючи, на що інша людина здібна. Він може описувати страшні пригоди, але його книжка читача не пригноблює, а підносить його духа.

Словом, він уміє писати. Тому, як кого на це стати, добре зробить, як прочитає його книжку.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ.! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ

В ГОД. 4-тій ПОПОЛ., НА СІЧОВІЙ ГАЛІ

ПУЩЕННЯ--ГОСТИНА--ТАНЦІ

Підчас гостини будуть обговорені місцеві справи із громадянського життя.

Шановні Громадяни! Подаємо Вам до відома, що наша Парохія вирішила купити лоти у відповідному положенню м. Нюарку, на яких мають повстати гарна церква та галя. Ми мусимо мати красні приміщення так для церковного ужитку як і для громадянського життя, щоб наші діти знали, що вони нащадки культурного народу. На згадану ціль ми вже маємо певну суму гроша. Тепер ми уладжуємо велику гостину —пущення, на Січовій галі, 229 Спрінгфілд Евеню, дня 23-го лютого. Початок в годині 4-тій пополудні, і просимо Вас прийти до нас і помогти нам хочби і найменшою жертвою зреалізувати мрії підростаючого покоління. 43

ЗА УРЯД УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ, 179 COURT ST., NEWARK, N. J.

о. д-р В. Клодницький, Я. Шишковський, І. Жухович, В. Корженевич, С. Пирожок.

Реклама.

„...тому прошу поважану публику, щоби не мішала мого підприємства з іншими, подібними, ошуканчими підприємствами".

УВАГА! УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦЬ! УВАГА!

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО И ОРГАНІЗАЦІЙНО НА

Велике Протестаційне ВІЧЕ

ПРОТИ ЗНУЩАНЬ ПОЛЬЩІ

—: що відбудеться :—

В НЕДІЛЮ, 23-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.

в COOPER UNION HALL,

ПРИ 8-мій ВУЛИЦІ і 3-гій ЕВЕНІ В НЮ ЙОРКУ.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 2.30 ПОПОЛУДНІ.

ВІЧЕ УЛАШТОВУЮТЬ ВСІ УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНО-СОБОРНИЦЬКІ ОРҐАНІЗАЦІЇ НЮ ЙОРКУ Й ОКОЛИЦЬ!

До віча остається всього кілька днів! Комітет цею дорогою взиває все патріотичне українське громадянство взяти численну участь у вічу та стати в обороні свого поневоленого народу.

На вічу виступатимуть численні промовці як з українців так і чужинців. Віче винесе ряд резолюцій проти Польщі.

НАЦІОНАЛЬНИМ ОБОВЯЗКОМ КОЖНОГО ГРОМАДЯНИНА Й ГРОМАДЯНКИ Є ВЗЯТИ ЧИННУ УЧАСТЬ В ПРОТЕСТАЦІЙНОМУ ВІЧУ!

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ:

Д. Галичин, голова. М-р В. Душник, рекордовий секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

Свято Злуки й протест.

В неділю, дня 9. лютого ц. р., місцева громада, згуртована при укр. прав. церкви відсвяткувала свято Злуки Українських Земель, а заразом запротестувала проти нелюдських знущань ворогів над нашими братами на рідних землях, зокрема осуджено жорстокий присуд у варшавськім процесі.

Рано по Службі Божій відправлено панахиду по Симоні Петлюрі й Ользі Басарабовій. Панахиду відправив місцевий священик о. Павло Корсуновський. Співав церковний хор.

Концерт почався вечором й складався з хорових точок, соль, відчитів, промов та деклямацій.

Святочні сходини відкрив д-р М. Гайдак, професор міннесотського університету, вступною промовою, пояснюючи присутним ціль і потребу такого концерту.

З черги виступив церковний хор під проводом о. Корсуновського й відспівав „Вкраїно, Мати, кат сконав", „Козака несуть", „Їхав стрілець".

Деклямацію „Наш прапор" Грінченка, виголосила Юльця Пилатюк. Сольову пісню „Сховалося сонце за хмари" відспівав з чуттям п. В. Мельник. Ця пісня нова — розказує про гонення українських патріотів в Соловки, звідки їм вже вороття нема.

Святочний реферат виголосив д-р А. Ґрановський, професор мсцевого університету. Прелеґент порівнав День 22. Січня з американським „Форт оф Джулай", а потім зупинився над подіями, що вели до злуки, та перешкодами, що тоту злуку спиняли й спричинили наш упадок. Промовець висвітлював рабську психольоґію передвоєнного українця — без ріжниці, з яких земель він не походив би. „Довголітня неволя витиснула була на душі нашого народу рабське почуття невільника, а не господаря", говорив він. Це ясно проявлялося хочби в тім, що потрібно було аж чотири універсали, щоби проголосити Соборну Українську Державу. Тодішні наші соціялісти пропонували воювати перше за „спільний фронт", доперва потім за свою волю. За справжніх оборонців України зачислив промовець героїв зпід Крут, Львова, Базару та тих, що воювали за Одну Відновлену Національну Соборну Українську Державу. На тій то традиції буде йти і дальша боротьба українського народу аж до нової остаточної побіди.

Наприкінці проф. Ґрановський підчеркнув вагу української кольонії в Америці, яка повинна помагати в боротьбі наших братів за океаном: 1) створенням трибуни світа, що безустанно голосилаб нашу кривду світовій опінії, 2) розвитком своєї рідної культури, 3) створенням сильного проводу українців в Америці, що спільно з краєвими націоналістичними організаціями працювалаб для скорого визволення України. Відтак відіграв скрипкове сольо на скрипці молодий, спосібний скрипак Івась Денис, що складалося з „Козака" Безкоровайного та композиції Мурдока.

Д-р І. Корчак, місцевий лікар сказав коротке слово до молоді, заохочуючи її до кращої праці для свого народу та студій.

Віршик Шкрумиляка „Полягли Героям" віддеклямувала Любця Процай. Мирослава Ясенюк деклямувала віршик про Ольгу Басарабову. З черги забрав слово Ф. Луців. Виказавши жорстокість варшавського засуду, він відчитав протестаційні резолюції, які рішено післати до урядів Америки, Польщі та Ліги Націй.

Концерт закінчено хоровим співом „Ой видно село" та „Зажурились Галичанки". Накінець відспівано національний гимн та переведено збірку на національну справу. Зібрано $17.75. Публика не конче описала, бо навальний сніг перешкодив багатьом прибути на свято.

Жертвували по $1: М. Ванджура, А. Кирилюк, П. Коцюба, А. Процай, П. Гайва, д-р М. Гайдак, д-р А. Ґрановський, д-р І. Корчак, С. Коцюба, О. Пилатюк, П. Качмар, Я. Горбуль; по 50 ц.: К. Рихлій, С. Ясінчук, Тофан, Денис, П. Андрущак, Ю. Дедилюк, В. Демяник, Д. Комар, Огринчук, по 25 ц.: І. Андрусик, С. Рихлій, Ф. Луців. Решту зібрано дрібними датками.

Присутній.

ШОЗІР! — ПІТСБУРЩИНА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД ПІТСБУРЩИНИ

розпочинається

Нова Українська Радіова Програма

під назвою

„ПІСНЯ УКРАЇНИ"

("SONGS OF UKRAINE")

В НЕДІЛЮ, 23. ЛЮТОГО 1936

ЧЕРЕЗ РАДІО СТАЦІЮ KQV, 1380 Kc., Pittsburgh.

від години 2-гої до 2:30 пополудні.

Пів години української програми КОЖДОЇ НЕДІЛІ.

В програмах будуть виступати церковні хори ласкавих доокличних українських громад, українські орхестри під управою Богдана Яґелла з Пітсбурґа і Мирослава Монастирського з Аліквіпа, Па., солісти і солістки.

В неділю, 23. лютого виступить Діточий Хор укр. церкви Преч. Діви Марії в McKees Rocks, під управою учителя-дірігента Вол. Шостачко, українська орхестра і солісти.

Програмами проводить о. Денис Кульматицький.

„Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине!
От-де, люди, наша слава,
Слава України". — Т. Шевченко.

На годині рахунків.

— Десять косарів скосили сіножать у трьох годинах. Кілько годин треба, щоб цю сіножать скосили пять косарів?

— Нікілько.

— Як же так?

— Бо тамті десять уже скосили...

УВАГА! УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДЯНИ В ЕМБРІДЖ І ОКОЛИЦІ!

ВАШИМ НАЦІОНАЛЬНИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПРИЙТИ НА

ВЕЛИКЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ ПРОТИ ПОЛЬЩІ

яке відбудеться заходом Злучених Товариств, Братств, Сестрицтв і Парохій міста Ембрідж і околиці.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 2?-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
В ГАЛИ ЗАКАРПАТСЬКИХ РУСИНІВ "SOKOL SOJEDINENIJA",
cor. 8th & Pine Streets

Початок точно в годині 2-гій пополудні.

На вічу буде промовляти ред. М. Хандога і о. П. Белінський з Аліквіпи, який недавно прибув з Рідного Краю, та о. І. Сенчук, парох Української Православної Церкви.

Всі українські національні і релігійні організації й товариства та всі свідомі українці повинні обовязково взяти участь у цьому вічу, щоби запротестувати проти знущань ляхів над політичними українськими вязнями та проти жорстокого засуду дванайцятьох молодих студентів і студенток у варшавськім процесі. — 43

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА СВ. ЙОСАФАТА

:—:—: улаштовує :—:—:

ВЕЧЕРУ-ПУЩЕННЯ

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ ПІД Ч. 303 HUDSON AVE., ROCHESTER, N. Y.
Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 50 центів.

Комітет парохіяльний запрошує всіх українців до участи й тим самим помогти парохіяльній справі. На вечері буде відіграний монольоґ, як також буде промова про парохіяльні справи. Тому приходіть громадно, а не пожалуєте. За чесну обслугу ручить — Комітет. 43

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.! УВАГА!

БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА, ВІД 142 У. Н. СОЮЗА
:—:—: улаштовує :—:—:
ПЕРШИЙ ЦЬОГО РОКУ

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.
Вступ 25 центів від особи.
Буде приґравати українська музика.

Запрошуємо всесь український загал з Елізабет і околиці. За добру забаву ручить — Комітет. 43

НОВИНА! УКРАЇНЦІ У JERSEY CITY Й ОКОЛИЦІ! НОВИНА!

ЗАХОДОМ 2-гої СОТНІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ
В ДЖЕРЗІ СИТІ,
при співучасти 1-шої Сотні з Ню Йорку
:—: буде відігране представлення :—:

НЕВОЛЬНИК

в 5-тьох діях, Карпенка Карого, зі співами і танцями
У головних ролях виступлять: Степан Атаманець з Ню Йорку і Мелянія Миляпович з Джерзі Ситі.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1936 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.
Початок точно в годині 7:30 ввечір.
Вступ для старших 40 центів. — Вступ для дітей 10 центів.
Режисер Микола Перчишин.
43,56,60 Команда 2-гої Сотні Чорн. Січи.

УВАГА! АЛЕНТАВН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКО-ДРАМАТИЧНОГО ТОВАРИСТВА ім. ЛИСЕНКА
при Українській Православній парохії
:—: влаштовується представлення :—:

ВИХОВАНЕЦЬ

комедія в трох діях зі співами і танцями

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
В ПАРОХІЯЛЬНІЙ САЛІ,
803 NORTH FRONT STREET, ALLENTOWN, PA.
Початок точно в годині 7-мій ввечір.
Просимо всіх українців до якнайчисленнійшої участи.
43 Церковний Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ СЕСТРИЦТВА ПРЕЧ. ДІВИ МАРІЇ
ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВІ, 334 EAST 14th STREET, NEW YORK
:—: буде відігране представлення :—:

НА СІНОЖАТІ

В цьому представленню беруть участь знана зі сцени ґрупа артистів і співаків.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ЗАБАВА З ЗАПУСТАМИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 РОКУ
В ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ
334-336 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок в годині 6:30 ввечір.

Цей вечір має багато несподіванок для всіх вельмишановних гостей. Тому просимо всіх українців міста Ню Йорку загостити до нас цього вечора, а певно не пожалуєте 43
Комітет Сестрицтва.

EXTRA! ETXRA!

Вже є готовий
НОВИЙ НАКЛАД
стінного календаря
„СЛАВА УКРАЇНІ"

Перший наклад цього календаря був у малій скількости й скоро його розпродано. Тепер ми маємо другий наклад його та можете собі його набути по ціні: один 25 центів, або 5 за $1.00.

Замовлення адресуйте:
KULYNITCH PRINTING CO.,
418 E. 9th Street, New York, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ШІКАГО — САВТ, ІЛЛ.

З гостини на визвольну боротьбу.

Дня 25. січня ц. р., близші приятелі зійшлися несподівано до гром. М. Гірняків з приводу їх 20-ліття подружного життя. При забаві на поклик П. Жовнірчака наступні гості зложили жертву на визвольну боротьбу: П. Жовнірчак і М. Гірняк по $2; В. Савчин, В. Саґан, І. Ларсон, М. Урбан, М. Магзяк, Марія Шумовська, Д. Кошіль, Катерина Яремцьо, А. Максимюк, С. Ментус, І. Побуцький, С. Юрчак, І. Когут по $1; М. Кіт, С. Шумовський, М. Тарандій по 50 ц. — Разом $18.50 вислано через Обєднання на визвольну боротьбу.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

На народні цілі.

На звичайних зборах місцевого відділу Союза Українок ім. Наталі Кобринської, членкиці ухвалили висилати з каси $20, та призначити по $10 на Рідну Школу й політичних вязнів. Гроші вислано через Обєднання.

Олена Беднарчук, касієрка.

БРИСТОЛ. ПА.

На політичних вязнів.

Коляду зложили: Й. Сідорський і панна Т. Карп по $1; Р. Караїм, С. Муха, Ф. Островський, Ч. Весловський, А. Данелє і В. Русин по 50 ц.; М. Лишак, В. Антеги, І. Кревень, пані А. Курко, С. Ляхевич, А. Касперський, Т. Гайдучак і А. Островський по 25 ц. Разом заколядовано $7, та вислано через Обєднання на політичних вязнів. Колядували: Р. Караїм, М. Масний і М. Лишак.

ТОЛІДО, ОГАЙО.

На край.

На місячних зборах Бр. св. Николая, від. 167 У. Н. Союза, предсідник Н. Білецький попросив зібраних членів про добровільну коляду.

На інвалідів зложили по $1: Д. Медецький і І. Кульматицький, а І. Лоняк 50 ц.

На визвольну боротьбу по $1: Д. Медецький і І. Федчук, а Н. Білецький 50 ц.

На Рідну Школу: І. Лоняк 50 центів.

Зібраних $5.50 вислано до краю через Обєднання.

Іван Кульматицький, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Відділ 14 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в пятницю, 21. лютого, в годині 7-мій ввечір, в галі Січовій, 229 Спрінгфілд Еве. Ще раз прошу вас всіх прийти на збори і вирівнати свої вкладки та принести з собою платничі книжочки. Котрий член не прийде на збори, щоб опісля ненарікав, що не знає, коли збори відбуваються. — А. Баран, предс.

RADIO.

PHILADELPHIA, PA.

SUNDAY, FEBRUARY 23, 1936 at 1:00 P. M. Ukrainian Musical Services will be BROADCAST through station WCAU (117 kilocycles). Rev. P. Bilon of Trenton, N. J., will conduct the services with the aid of the Alexander Koshetz Choir under the direction of Rev. J. Sawchyk of St. Vladimir's Ukrainian Orthodox Church of Philadelphia, Pa.

НАША ПАТЕНТОВАНА

МАСТЬ

лікує скалічення, попечення, потовчення, струпи на голові, лишей, „рожу", зганяє пухлину і добра теж на ослаблені ноги. По кілька разовім ужиттю нашої масти біль перестає в короткім часі. Ціна не велика. Малий слоїк 60 центів, більший $1.00.

Замовлення присилайте на адресу: 32-

ЮРКО САҐАН,
BOX 13, YORKLYN, DEL.

Такі часи.

— Ти вже велика, доню! На другий рік треба буде вже скоротити тобі сукенку і волосся.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й. УВАГА!

1-ший Відділ О. Д. В. У.
:—:—: відограє траґі-комедію :—:—:

„ВОЄННА ЗАВЕРУХА"

в 4-ох діях, О. Цюпки

В СУБОТУ, 22-го ЛЮТОГО 1936
(SATURDAY, FEBRUARY 22, 1936)
В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК 7:30 ВВЕЧІР — ДОХІД НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ. — ВСТУП 50 ЦНТ.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ВЕЛИКИЙ ЗАПУСТНИЙ БАЛЬ ДО РАНКУ!

ХТО ХОЧЕ ВЕСЕЛО ПРОВЕСТИ ЧАС І ГАРНО ЗАБАВИТИСЯ, ХАЙ ПРИХОДИТЬ!

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВ. ім. МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
:—:—: відбудеться :—:—:

БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 22-ГО ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1936 Р.
В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛИ,
575 JOSEPH AVENUE, ROCHESTER, N. Y.
Початок точно в годині 8-мій ввечір. — Вступ 25 цнт.

Просимо всі Товариства, Братства і український загал численно прийти на цей баль. 43

Комітет.

● ДО КРАЮ ●

РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕҐРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.
- Продаємо і вимінюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальностей.
- В кождій справі просимо кождого Українця в Америці удаватися в повищих справах до свого українського бюра котрого властителем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пише нам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY. NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі проґульки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕҐРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною ґарантією ПОМАГАЄМО нелеґальним леґалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновластя, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню A), NEW YORK, N. Y.

ДОКАЗ.

Ми переконались на своє вдоволення, що найчастішою причиною, чому нас взивають до себе родини, з якими ми ще ніколи не мали ніяких зносин, це те, що ті родини, яким ми давали свої услуги колинебудь передше, нас тим новим родинам добре зарекомендували.

Це є для нас джерелом вдоволення, бо воно доказує, що ті люди, котрі приходили до нас за якоюсь услугою, сталися нашими приятелями.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
?7 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

Більша Енерґія Для Нервових, Знесилених Мужчин і Жінок

НУГА-ТОН є багатим в Цинковий Фосфайд, ту цінну мішанину, яка достарчає потрібного фосфору, елементу так дуже конечного для сильних, могутних нервів. Лікарський фосфор приписують лікарі, щоби злагодити й успокоїти подражнені, трясучіся, зболілі нерви. Він є цінним в нервових забуреннях, які спричиняють постійно умучене, „виснлене" чувство.

Сей знаменитий препарат містить також форму заліза, яке є пожиточним в творенню багатої, червоної крови для будови твердших, здорових мускулів і привернення назад кольору й повноти бідим, худим лицям. В додатку НУГА-ТОН містить шість інших цінних медицин. Зачніть брати НУГА-ТОН нині і заважте, як ви будете підкріплені. Продають всі аптикарі з ґарантією звернення грошей. Лиш Один Доляр за одномісячне лічення.

На запір беріть — УГА-СОЛ — Ідеальне Средство на розвільнення. 50ц.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

НАЙГІРШЕ ХОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ!

Даром пробка зілля

МІЛЕРТОН

СЬОГОДНІШНЄ ОГОЛОШЕННЯ У ВАШИХ РУКАХ МОЖЕ БУТИ ВАШИМ ПЕРШИМ СТУПНЕМ ДО ЗДОРОВЛЯ.

Хочемо, щоб найбільше людей пізнали це відоме лікарство, зільне, котре доконало таких чуд у недугах шлунка, ревматизму і недуг нирок.

Одна Велика Коробка $1

вистане майже на цілий місяць помочі для найгірше хорого.

Спеціяльна оферта читачам „Свободи":

[ ] $1.00 за одну коробку Мілертону.
[ ] $1.50 за дві коробки Мілертону.
[ ] $2.00 за три коробки Мілертону.

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптиці, а як там його не мають, то пишіть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. Box 628, Newark, N. J.
Потребуємо агентів.

В УКРАЇНСЬКІМ СКЛЕПІ ДМИТРА ПИЛЕВИЧА
HANDY HARDWARE HOUSE
180 OCEAN AVENUE,
JERSEY CITY, N. J.
Phone: BERGEN 3-1642.

Можете дістати скло, фарби, оливи, віконні заслони (window shades) ріжної міри та багато домашнього знаряддя. 38,1

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Андрія або Марію Царин зі Стрілок, пов. Самбір, що 1907 р. виїхали до Америки. 1925 р. перебували в Ню Йорку. Справа маєткова в краю. Вони самі, або хто знав би про них, хай зголоситься до: D. GERYCZ, Notary Public, 407 McIntyre, Winnipeg, Canada. 42-3

РОХІЯ пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий міг би управляти хор, давати концерти, представлення і провадити діточу школу. Зголошення прошу писати на адресу: 43-8
MICHAEL BAYSAROWICH,
9358 Woodlawn Ave., Chicago, Ill.

ҐРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН, добре вироблений інтерес в українській дільниці, продам дешево з причини смерти жени. Голоситися на адресу: 42-4
М. КОБЗІСТОГО,
64 St. Mark's Pl. (E. 8 St.), N. Y. C.

НАГОРОДА

для того, хто подасть теперішню адресу ІВАНА КУРИЛЮКА, сина Ілії, літ 53, з Джурова, снятинського повіту в Галичині, що замешкував в 1916 році при вулиці Centre Ave., в Торонті, Канада, опісля в Злучених Державах, правдоподібно в містах Дітройт і Клівленд. Зголошуватися до: 43,8
THEO. HUMENIUK, Esq.,
Barrister, etc.,
72 Queen St. W., Toronto 2, Ont., Can.

Dr. M. SMITH
перенісся на
46 E. 7th STREET. NEW YORK
між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкви св. Юра
Phone: Drydock 4-2486.
Урядові години від 12 до 2-го і від 6 до 8 ввечір.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ Й ЖІНКИ

ХРОНІЧНІ Й ГОСТРІ НЕДОМАГАННЯ ЛІКУЄТЬСЯ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ.

ВДОВОЛЯЮЧІ Й ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню крови, шкіри і нервових недуг, катару й хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень; що справляють біль та недогідність, люмбаґа, сіятики, невральґії, запалення нервів (нюрайтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, леґенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте якінебудь недомагання, що їх не розумієте, порадьтеся довірочно мене: я вам усе вияснію.

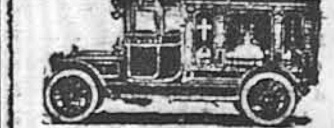
Мої ціни уміркованi.

Екзамінація крови, ляболаторні досліди, проміні X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS
Поверх 25-літня практика.
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4-тою Евенею й Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір.
В неділі: від 9 рано до 3 зполудня.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel: GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО!

Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.

SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST. cor. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: P. A. 4-4646.
Чемна обслуга. — Уміркованi ціни.

В ГОСТИННИЦІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ДОМУ

217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ,

МОЖЕТЕ ГАРНО ЗАБАВИТИСЬ

при кожній нагоді Вашої у нас приявности.

ВЛАСНИКИ ГОСТИННИЦІ, Денис Гула й Ілія Гузар, РАДО ВИТАЮТЬ СВОЇХ ГОСТЕЙ. 131